

A Szegedi Ítéltábla mint másodfokú bíróság a Szegeden, 2018. november 22. napján tartott fellebbezési nyilvános ülés alapján meghozta a következő

v é g z é s t:

Az emberölés büntette miatt I.rendű vádlott neve ellen indított büntetőügyben a **Szegedi Törvényszék** 2017. november 7. napján kihirdetett **2.B.984/2017/13.** számú ítéletét

h e l y b e n h a g y j a

azzal, hogy a kényszergyógykezelés végrehajtási helyére vonatkozó megállapítást **mellőzi.**

Megállapítja, hogy a vádlott tényleges tartózkodási helye az **tényleges tartózkodási hely neve.**

A másodfokú eljárás során felmerült **31.750.- (harmincegyezer-hétszázötven) forint** büntügyi költséget az állam viseli.

A végzés ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság I.rendű vádlott neve vádlottat az ellene emberölés büntette [Btk. 160. § (1) bekezdés] miatt emelt vád alól felmentette, s egyben a vádlott kényszergyógykezelését rendelte el azzal, hogy azt az **tényleges tartózkodási hely nevében** kell végrehajtani.

A Szegedi Törvényszék Gazdasági Hivatala által Bjk.380/2017/1. tételszám alatt nyilvántartott 1 db svájci bicskát elkobozta.

A Szegedi Törvényszék Gazdasági Hivatala által Bjk.380/2017/2-43. tételszám alatt nyilvántartott bűnjelek lefoglalását megszüntette, és azok közül a 2.-6., 11.-18. tételszám alatt nyilvántartott bűnjeleket I.rendű vádlott neve vádlottnak kiadni rendelte, míg a 7., 8., 9.,10., 20.-35., 39.-43. tételszám alatti bűnjeleket megsemmisíteni rendelte, míg a 19. és 36. tételszám alatti bűnjeleket dr. **sértett örököse neve**, a sértett törvényes örököse, míg a 38. tételszám alatti bűnjelet **egyéb érdekelt neve** egyéb érdekelt részére kiadni rendelte.

Az első fokú ítélet ellen a vádlott védője jelentett be fellebbezést a vádlott eltérő büntethetőséget kizáró ok miatt való felmentése érdekében.

A Szegedi Fellebbviteli Főügyészség a Bf.334/2017/3-III. számú átiratában eljárási szabálysértésre, az első fokú ítélet tényállásának helyesbítésére és jogi indokolásának kiegészítésére tett észrevételei mellett az első fokú ítélet helybenhagyását indítványozta.

A vádlott védője a másodfokú eljárásban fellebbezését részletesen írásban indokolta. Az első fokú ítélet megváltoztatását, eltérő büntethetőséget kizáró ok, vélt jogos védelmi helyzet megállapítását és a kényszergyógykezelés mellőzését indítványozta. Utalt a szakértői vélemények azon megállapítására, hogy a vádlott a tévképzetei és hallucinációi miatt átélhette azt a szituációt, hogy a sértett őt a nyakánál megfogta, magához húzta és verbálisan fenyegette, és a sértett azon

kijelentésére, hogy őt ki fogja belezni, már azt vizionálta, hogy amennyiben nem cselekszik, úgy a hasát felvágják és belei a földre omlanak. A szakvélemény szerint ezen tévképzeteit erősítette az adott pillanatban kirobbanó paranoid tudathasadásos elmebetegsége. Ezért olyan tudatállapotban volt, hogy okkal és joggal hitte azt, hogy jogtalan támadás éri. Figyelemmel a Kúria 4/2013. számú BJE határozatában foglaltakra is, amely szerint amennyiben a vádlott a valóságos helyzet téves felismerése folytán abban a tudatban cselekszik, hogy ellene jogtalan támadást intéztek, vagy ilyennel közvetlenül fenyegették (vélt jogos védelem), a tévedésre vonatkozó rendelkezéseket kell alkalmazni. Ezért az elsőfokú bíróságnak a tévedésre mint büntethetőséget kizáró okra alapítva kellett volna a vádlottat az ellene emelt vád alól felmenteni. Mindezekre figyelemmel az első fokú ítélet megváltoztatását, a kényszergyógykezelés mellőzését, egyebekben az ítélet helybenhagyását indítványozta.

A vádlott a másodfokú eljárásban előterjesztett írásbeli beadványában utalt arra, hogy kezelőorvosai szerint állapota javult, és csatlakozott a védő vélt jogos védelmi helyzetre vonatkozó álláspontjához.

A fellebbezési nyilvános ülésen a védő az írásbeli fellebbezés módosításában foglaltakat fenntartotta, azt azzal egészítette ki, hogy a Szegedi Fellebbviteli Főügyészség átiratában hivatkozott BH1997. 427. jogeset - amely szerint kizárólag a társadalomra veszélyességben alapos okból történő tévedés biztosít büntetlenséget - már idejétmúlt, a jogos védelem kérdéskörét a jelenleg irányadó gyakorlat szerint tágabban kell értelmezni.

A Szegedi Fellebbviteli Főügyészség képviselője az átiratában foglaltakat a fellebbezési nyilvános ülésen mindenben fenntartotta, a védő perbeszédére reflektálva utalt arra, hogy a 2012. évi C. törvény hatályba lépése óta valóban a korábbihoz képest eltérő jogszabályi rendelkezések alapján eltérő bírói gyakorlat alakult ki az 1978. évi IV. törvényben szabályozottakhoz képest, azonban az nem a védő által hivatkozott vélt jogos védelmi helyzetre vonatkozik.

A vádlott a fellebbezési nyilvános ülésen csatlakozott a védője által előadottakhoz.

Az ítélet tábla a fellebbezést alaptalannak ítélte.

A másodfokú bíróság a bejelentett fellebbezések folytán a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (továbbiakban Be.) 590. § (1) bekezdése alapján eljárva az elsőfokú bíróság ítéletét és az azt megelőző bírósági eljárást felülbírált. Ennek során azt állapította meg, hogy az elsőfokú bíróság hatályon kívül helyezést eredményező eljárási szabálysértés nélkül folytatta le az eljárást.

Osztotta a fellebbviteli főügyészség álláspontját, amely szerint a törvényszék a vádlottnak **tanú neve1** és **tanú neve2** tanúkenti kihallgatására vonatkozó bizonyítási indítványát ugyan elutasította, azonban annak indokát az ügydöntő határozatban nem fejtette ki, amely eljárási szabálysértést valósít meg, a Be. 561. § (3) bekezdés f) pontja alapján ugyanis a bizonyítási indítvány elutasításának indokait az ügydöntő határozatban ki kell fejteni.

A fentiekre figyelemmel az ítélet tábla az első fokú ítélet indokolását azzal egészítette ki, hogy miután az elsőfokú bíróság a vádlott elmeállapota kapcsán bizonyítékként értékelte a szegedi és budapesti szakértői intézetek szakvéleményét, amelyek a vádlott személyes vizsgálatán, illetve az ...-ben végzett elmeállapot megfigyelésén alapultak, ezért **tanú neve1**nek a vádlott tünetmentes állapotára és viselkedésére nézve, illetve **tanú neve2** a tanúkenti kihallgatása a vádlott jellemével kapcsolatban eltérő tényállás megállapításához nem vezethetnek. Ezt indokolja az is, hogy a vádlott

kóros elmeállapotának kérdésében való állásfoglalás olyan szakkérdés, amelyre kizárólag elmeorvos szakértők rendelkeznek kompetenciával. Erre figyelemmel az elsőfokú bíróság érdemben helyesen utasította el a vádlott bizonyítási indítványát.

Az elsőfokú bíróság eleget tett tényállás-felderítési feladatának a vád elbírálásához szükséges körben és mértékben, további bizonyításnak a fentebb kifejtettekre is figyelemmel helye nem volt.

A vád tárgyát képező releváns tényekre nézve szükséges körű bizonyítást vett fel, és az annak során beszerzett bizonyítékokat egyenként és összességükbe is mérlegelés körébe vonta, s indokolási kötelezettségének eleget téve részletesen számot adott arról, hogy miért nem találta megállapíthatónak a sértett vádlott irányába intézett, és a vádlott vallomása szerinti támadó magatartását, amit a kihallgatott tanúk vallomásai és az igazságügyi orvosszakértői vélemények nem támasztottak alá. Megfelelő indokát adta annak is, hogy a bűncselekmény elkövetési helyén jelen volt tanúk, **tanú neve3, tanú neve4, tanú neve5, tanú neve6, tanú neve7, tanú neve8** tanúk a vádlott és a sértett közötti nézeteltérésről, sértetti támadásról nem vallottak, s a tanúk vallomása egybehangzó volt a tekintetben is, hogy a sértett a cselekmény elkövetésekor ülő helyzetben volt, amit az igazságügyi orvosszakértői vélemény szintén alátámasztott. Helytálló a törvényszék azon tényből tényre történt következtetése, amely szerint a vádlott minden előzmény nélkül támadt a sértettre.

Megalapozottan állapította meg azt is a törvényszék az igazságügyi elmeorvos szakértői vélemények alapján, hogy a vádlott motiválatlan cselekményét a kialakuló elmebetegsége inicializálta.

Az elsőfokú bíróság a nyomozás során készült szegedi szakértői intézet budapesti szakértők szakvéleményének ismeretében módosított szakvéleményét elfogadva aggálytalanul állapította meg, hogy a vádlott kóros elmeállapota miatt képtelen volt arra, hogy cselekménye következményeit felismerje, illetve a felismerésnek megfelelően cselekedjen.

Az elsőfokú bíróság helyes és hiánytalan tényállást állapított meg, azt az ítéletábra a fellebbviteli főügyészség átiratában indítványozottakkal egyezően pusztán a 2. oldal utolsó bekezdés 3. sorában helyesbítette akként, hogy „a vádlott **elmebetegsége** az elmeműködés olyan kóros állapotával járt, amely képtelenné tette őt abban, hogy cselekménye következményeit felismerje, és ezen felismerésnek megfelelően cselekedjen” [Be. 593. § (1) bekezdés a) pont].

Az így helyesbített tényállás a másodfokú felülbírálat alapját képezte.

A megállapított tényállásból az elsőfokú bíróság helytállóan vonta le azt a jogi következtetést, hogy a vádlott tényállásban írt magatartása az elkövetés eszközére, a támadás intenzitására és irányultságára, a bántalmazott testtájék jellegére és a bekövetkezett eredményre, valamint a vádlott elkövetést követően tanúsított magatartására figyelemmel a Btk. 160. § (1) bekezdésébe ütköző, és aszerint minősülő és büntetendő emberölés büntettének a tényállását merítette ki.

Osztotta a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság azon álláspontját is, hogy a megállapított tényállásból nem vonható le olyan következtetés, hogy a vádlott jogos védelmi helyzetben cselekedett, miután a tanúk egybehangzó vallomásai és az azt alátámasztó bizonyítékok alapján jogtalan támadás nem érte, illetve ilyen támadással közvetlenül fenyegető helyzet sem állt fenn. Így nem volt olyan körülmény, amely a vádlottat a jogtalan támadással szemben jogszerű elhárító magatartásra készítette volna.

A vádlott védője kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság nem foglalkozott a vélt jogos védelmi

helyzet, mint eltérő büntethetőséget kizáró ok kérdésével, vagyis a tévedésre vonatkozó anyagi jogi rendelkezések alkalmazhatóságával.

A vélt jogos védelmi helyzet megállapíthatóságához az szükséges, hogy az elkövető a valóságos helyzetet tévesen értékelje, vagyis kell valamilyen olyan külső körülmény, amelyet tévesen értékel. Az irányadó tényállás alapján azonban ilyen külső körülmény nem volt, hanem csakis a vádlott elméjében jelentek meg bizonyos téves képzetek, amely alapján azt hitte, hogy esetleg jogtalan támadás éri. Ezt tehát nem a valóságos helyzet téves felismerése, hanem az elméjének kóros állapota okozta. Erre figyelemmel helyes volt a kóros elmeállapot mint büntethetőséget kizáró ok megállapítása, és a tévedés szóba sem jöhetett.

A törvényszék az iratokkal egyezően állapította meg, hogy a vádlott kóros elmeállapotú, a beszámítási képessége kizárt, ezért a törvénynek megfelelően mentette fel a vádlottat az ellene emberölés büntette miatt emelt vád alól azzal, hogy a 2018. július 1. napja óta hatályban lévő Be. 4. § (6) bekezdése, illetve 566. § (1) bekezdés d) pontján alapszik a felmentő rendelkezés.

Miután a kényszergyógykezelésnek a Btk. 78. § (1) bekezdésében írt törvényi feltételei fennállnak, a törvényszék törvényesen alkalmazta ezen intézkedést.

Osztotta a fellebbviteli főügyészség álláspontját az ítéletábla a tekintetben is, hogy a kényszergyógykezelés **tényleges tartózkodási hely nevében** történő végrehajtása az elsőfokú bíróság által helyesen hivatkozott Bv. törvény 326. § (1) bekezdésének kötelező rendelkezésén alapul, így szükségtelen arról az ítéletben külön rendelkezni.

Mindezekre figyelemmel az ítéletábla az első fokú ítéletet a Be. 605. § (1) bekezdése alapján helybenhagyta azzal, hogy a kényszergyógykezelés végrehajtási helyére vonatkozó megállapítást mellőzte, ugyanakkor megállapította a Be. 561. § (2) bekezdés b) pontjára és a Be. 184. § (2) bekezdés f) pontjára figyelemmel a vádlott tényleges tartózkodási helyét.

Egyúttal megállapította a jogi indokolást illetően, hogy a másodfokú elbírálás idején hatályos Be. 320. § (1) bekezdés a) pontja a lefoglalás megszüntetésére, a Be. 320. § (2) bekezdése a bűnjelek megsemmisítésére, Be. a 321. § (1) bekezdése a kiadásukra, a Be. 575. § (1) bekezdése pedig a bűnügyi költség állam általi viselésére a törvényszék által alkalmazott és akkor hatályban volt 1998. évi XIX. törvényben foglaltakkal azonos rendelkezéseket tartalmaz.

A Be. 575. § (1) bekezdése és 613. § (1) bekezdése alapján a másodfokú eljárás során felmerült 31.750.-Ft bűnügyi költséget az állam viseli.

A végzés ellen a Be. 615. §-a alapján fellebbezésnek nincs helye.

Szeged, 2018. november 22. napján

Dr. Mezőlaki Erik
a tanács elnöke

. Halász Edina
előadó bíró

. Nagy Erzsébet
bíró

A Szegedi Ítéltábla Bf.II.265/2018/18. számú végzése és a Szegedi Törvényszék 2.B.984/2017/13. számú ítélete a jelen végzés folytán a mai napon jogerős és végrehajtható.

Szeged, 2018. november 22. napján

Dr. Mezőlaki Erik
a tanács elnöke